

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **P. T.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 5 listopada 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w C.

z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt II K (...),

1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania w pierwszej instancji;

2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C., wyrokiem z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt II K (...), uznał P. T. za winnego przestępstwa z art. 200 § 1 k.k., za co na podstawie art. 60 § 1 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat. Nadto, w okresie próby oddał oskarżonego pod dozór kuratora, a także zobowiązał go do informowania Sądu i kuratora o przebiegu okresu próby, rozstrzygając też o kosztach sądowych.

Powyższy wyrok uprawomocnił się z dniem 17 marca 2017 r. bez zaskarżenia.

Z kasacją od tego wyroku wystąpił Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego. Zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k. poprzez błędne uznanie, że nastąpiło prawidłowe doręczenie oskarżonemu zawiadomienia o terminie rozprawy, a tym samym, że zaistniały warunki do prowadzenia rozprawy pod jego nieobecność, co w konsekwencji doprowadziło do uniemożliwienia oskarżonemu realizacji przysługującego mu prawa do obrony w postępowaniu przed Sądem I instancji.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja ta jest w całości oczywiście zasadna i dlatego mogła być uwzględniona na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k.

Dla dalszych rozważań niezbędne jest przypomnienie w tym miejscu zaszłości rozpatrywanej sprawy. Otóż, postępowanie przygotowawcze prowadzone było przeciwko P. T., synowi P. i B. z domu G., ur. 28 lutego 1996 r. w S., PESEL nr (...). Do Sądu Rejonowego wniesiono akt oskarżenia przeciwko P. T., natomiast po słowie „oskarżam” wpisano nazwisko Pa. T., z podaniem jednocześnie powyżej przytoczonych danych dotyczących P. T.. W akcie oskarżenia wnioskowano ponadto o przesłuchanie P. T.

Wezwanie na rozprawę skierowane zostało do Pa. T. na adres podany przez podejrzanego P. T. w trakcie jego przesłuchania. Na rozprawę główną oskarżony się nie stawił, a Sąd uznał, iż został on prawidłowo powiadomiony, w konsekwencji czego doszło do odczytania wyjaśnień oskarżonego w trybie art. 389 § 1 k.p.k., a następnie wydano zaskarżony wyrok, w którym jako oskarżony figurował Pa. T.

Już po uprawomocnieniu się wyroku kurator sądowy wystąpił o rozstrzygnięcie wątpliwości co do jego wykonania, wskazując, że w toku swoich czynności ustalił, iż dane osobowe w postaci daty urodzenia i numeru PESEL nie dotyczą skazanego Pa. T., lecz są to dane jego brata - P. T.. Odnosząc się do tego wystąpienia, Sąd Rejonowy wyjaśnił, że podejrzanym i oskarżonym, względem którego wydano zaskarżony kasacją wyrok jest P. T., a nie Pa. T. Następnie doszło

do sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w zaskarżonym wyroku poprzez wskazanie, że dotyczy on P. T., a nie Pa. T.

Przepis art. 374 § 1 k.p.k. przewiduje uprawnienie oskarżonego do wzięcia udziału w rozprawie głównej. Skoro tak, to niezbędne jest prawidłowe zawiadomienie tego podmiotu o terminie rozprawy, po to, aby mógł on skorzystać z przyznanych mu uprawnień procesowych (art. 117 § 1 k.p.k.). Niepowiadomienie o czynności uprawnionego do wzięcia w niej udziału skutkuje koniecznością zaniechania jej przeprowadzenia (art. 117 § 2 k.p.k.).

W realiach sprawy nie może budzić wątpliwości, że zawiadomienie o terminie rozprawy wysłano do Pa. T. Skierowane ono zatem zostało do innej niż oskarżony osoby. Tym samym w ogóle nie zrealizowano obowiązku powiadomienia oskarżonego o terminie rozprawy. Stwierdzenie, że doszło do prawidłowego doręczenia zawiadomienia o terminie rozprawy byłoby bowiem możliwe tylko w wypadku, gdyby zawiadomienie zawierało w pełni poprawne dane personalne (imię i nazwisko) oskarżonego. Wadliwe ich określenie powoduje sytuację, w której wezwanie czy zawiadomienie dotyczy w istocie innej osoby (zob. wyrok SN z dnia 6 czerwca 2013 r., III KK 166/13). Okoliczność, że adresatem korespondencji był brat oskarżonego nie ma tu bowiem z omawianego punktu widzenia żadnego znaczenia.

Wskazanej tu pomyłki nie dostrzegł Sąd Rejonowy, uznając, że doszło do prawidłowego doręczenia i przeprowadził rozprawę oraz wydał wyrok. Skoro jednak nie wystąpiły w sprawie obiektywne przesłanki do przyjęcia, że oskarżony został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, to tenże Sąd przeprowadzając ją pod nieobecność oskarżonego dopuścił się rażącego naruszenia art. 117 § 2 k.p.k. Skutkowało to ponadto naruszeniem prawa oskarżonego do obrony (art. 6 k.p.k.), jako że został on pozbawiony możliwości wzięcia udziału w rozprawie głównej, złożenia wyjaśnień i wykazywania swych racji. Powyższe naruszenie prawa mogło więc mieć istotny wpływ na treść wyroku.

Z powyższych względów niniejsza kasacja jest uzasadniona. Dlatego też, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania. W postępowaniu ponownym Sąd będzie miał na

względnie powyższe uwagi oraz dokona prawidłowego zawiadomienia oskarżonego o terminie rozprawy.

O wydatkach postępowania kasacyjnego orzeczono stosownie do treści art. 638 k.p.k.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w wyroku.